



ЧЕТ ЭЛГА УЗОҚ МУДДАТГА КЕТГАН ШАХСЛАР БИЛАН ИШЛАШНИНГ МУҲИМ ЖИҲАТЛАРИ

Нарзиев Шахзодбек Зойирович

ИИБ Академияси “Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси фаолияти”
кафедраси ўқитувчиси,

Нормуродов Асилбек Бекмурод ўғли

ИИБ Академияси 3-ўқув курси 311-гуруҳ курсанти,
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14227653>

Аннотатсия: Ушбу мақола чет элга узоқ муддатга кетган шахслар билан ишлашда эътиборга олиш зарур бўлган муҳим жиҳатлар ҳақида сўз борган. Мақолада маданий фарқлар, психологик ҳолатлар, ўзаро алоқалар, қўллаб-қувватлаш жараёнлари ва карьера ривожланишига оид масалалар батафсил таҳлил қилинган.

Узоқ муддат: Чет эл фуқароси, фуқаро, ҳуқуқбузарлик, жавобгарлик. Чет элга узоқ муддатга кетган шахслар билан ишлаш кўплаб ижтимоий, маданий ва психологик омилларни ҳисобга олишни талаб қилади. Бундай шахслар билан самарали алоқада бўлиш учун бир қатор муҳим жиҳатларни эътиборга олиш зарур. Ушбу мақолада, чет элга узоқ муддатга кетган шахслар билан ишлашда муваффақиятли бўлиш учун керакли бўлган асосий жиҳатлар кўриб чиқилади. Чет элга кетган шахслар турли маданиятлар, ижтимоий тизимлар ва қадриятлар билан танишадилар. Уларнинг турли маданий ўзгаришларга дуч келиши, ўз ўзгаришларини сезиши ва шу билан бирга, маҳаллий маданиятдан фарқ қилишлари мумкин. Иш билан таъминлашда ёки бошқа хизматлар кўрсатишда, маданий факторларни тушуниш ва ҳурмат қилиш жуда муҳимдир. Чет элда узоқ вақт яшаб, ўша мамлакатнинг маданиятига мослашган шахслар ўз она маданиятларини унутган бўлиши мумкин. Улар билан ишлашда уларнинг маданий контекстини тушуниш ва ҳурмат қилиш керак.

Чет элга кетган шахслар ўзгариши мумкин бўлган қадриятлар, ишга бўлган ёндашувлар ва ижтимоий меъёрларга эга. Иш билан боғлиқ қарорлар қабул қилишда бу нуансларни ҳисобга олиш зарур. Узоқ муддат чет элда яшаган шахсларнинг психологик ҳолати ҳам муҳим аҳамиятга эга. Улар кўпинча ўз ватанидан узоқда бўлиш туфайли стресс, уят, ёлғизлик ёки о'зига бо'лган ишончсизлик каби ҳолатларни бошдан кечирадилар.

Маданиятлар ўртасидаги фарқлар ва жисмоний, руҳий яқкаланганлик ўзининг психологик оқибатларини келтириб чиқариши мумкин. Бундай





шахслар учун ёрдамни уларнинг ўзига хос эҳтиёжларига мос равишда тақдим этиш муҳим.

Ўз ватанида бўлмаслик, узоқ муддат чет элда яшаш, ўзгаришларга қарши курашиш, уйда бўлиш истаги каби психологик омиллар билан ҳам ишлаш зарур. Чет элга кетган шахслар билан самарали алоқалар ўрнатишнинг калити – очиқ ва тушунарли мулоқотдир. Бундай алоқалар давомида қуйидаги жиҳатларга эътибор бериш лозим:

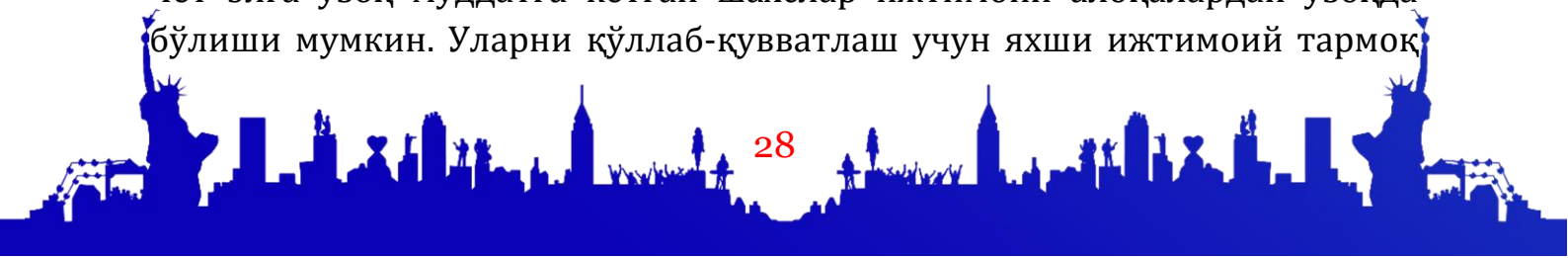
Ўзаро тушунишни таъминлаш учун тил муаммосини бартараф этиш керак. Агар шахслар чет элда яшашган бўлса, улар ўз она тилидан фарқли равишда бошқа тилларда мулоқот қилишга мажбур бўлишлари мумкин. Уларнинг тил қобилиятларини ва мулоқот услубини ҳисобга олиш муҳим. Узоқ муддат чет элда бўлган шахслар кўпинча ўзларининг хавфсизлиги ва ишончлилиги ҳақида шубҳаларга эга бўлиши мумкин. Иш жойида ёки бошқа жамиятларда улар ўзларига нисбатан ишончни оширишга эҳтиёж сезадилар.

Чет элга кетган шахслар, янги атроф-муҳитда яшаш, ишлаш ва ўзларини амалга ошириш учун қўллаб-қувватловчи муҳитга муҳтож. Уларнинг янги муҳитга мослашиши ва олдинги тажрибаларидан фойдаланган ҳолда ишлашни бошлаш учун қуйидаги жиҳатлар муҳим:

Янги ижтимоий тизимга мослашиш, чет элда ишлаш, ўз ватанидан узоқда туриш қийин бўлиши мумкин. Шахсни тушуниш ва унга қўллаб-қувватлаш кўрсатиш, унинг ички кучларини уйғотишга ёрдам беради. Узоқ муддат чет элда бўлган шахслар ўзларининг янги атроф-муҳитларига мослашишда турли хил маслаҳатларга ва ёрдамга муҳтож бўлишлари мумкин. Уларни қизиқтирган саволлар ва муаммоларни ҳал қилишда ёрдам бериш жуда муҳим.

Чет элда узоқ муддат яшаган шахслар кўпинча ўз карьераларида янги йўналишларни излаши, ўз кўникмаларини ривожлантиришга интилиши мумкин. Уларнинг карьера ва ривожланиш эҳтиёжларини тушуниш ҳам муҳим: Чет элда ўз иш тажрибасини кенгайтирган шахслар янги кўникмалар ва билимларни ўзлаштирган бўлишлари мумкин. Уларнинг бу тажрибалари ва маҳоратларини ишлатишда ёрдам бериш зарур. Бундай шахслар ўз карьера йўналишида мустақил бўлиши мумкин, аммо улар билан маслаҳатлашув ва қарорлар қабул қилишда иштирок этиш уларнинг фаол иштирокини оширади.

Чет элга узоқ муддатга кетган шахслар ижтимоий алоқалардан узоқда бўлиши мумкин. Уларни қўллаб-қувватлаш учун яхши ижтимоий тармоқ





яратиш зарур. Узоқ муддат чет элда бўлган шахслар кўпинча ўзаро ёрдам тармоқларига муҳтож. Бундай тармоқларни яратиш, улар ўртасида алоқаларни мустаҳкамлаш ва бир-бирига ёрдам беришни рағбатлантириш муҳимдир. Иш жойида ёки бошқа ижтимоий гуруҳларда уларни фаол иштирок этишга рағбатлантириш, уларнинг ўзига бўлган ишончини оширади ва чет элда яшашнинг салбий таъсирларини камайтиради. Чет элга узоқ муддатга кетган шахслар билан ишлашда маданий, психологик ва ижтимоий омилларни ҳисобга олиш жуда муҳимдир. Уларнинг эҳтиёжларини тушуниш, мослашувни қўллаб-қувватлаш, ўзаро алоқаларни ривожлантириш ва карьера йўналишларини аниқлашда ёрдам бериш, муваффақиятли ишлашнинг калитидир. Яхши тушуниш ва самимий қўллаб-қувватлаш орқали, чет элда узоқ муддат яшаган шахслар билан ишлашда самарали натижаларга эришиш мумкин.

